

Jarosław Matysiak
(Poznań)

**MATERIAŁY SŁAWOMIRA LEITGEBRA
(1921-2010)
(P. III-39)**

Strona | 1

Sławomir Maria Leitgeber urodził się 19 lipca 1921 r. w Puszczykowie, w powiecie poznańskim, jako syn Władysława Jana Leitgebra i Janiny z Tomaszewskich. Był potomkiem znanej poznańskiej rodziny, która przybyła do Polski w I połowie XVIII w. z Górnej Frankonii (Niemcy). Po ukończeniu szkoły powszechnej kontynuował naukę w gimnazjum i liceum humanistycznym im. Adama Mickiewicza w Poznaniu do 1939 r. Wybuch wojny przerwał jego naukę szkolną na rok przed maturą, którą uzyskał na tajnych kompletach prowadzonych w Warszawie w 1940 r. Lata okupacji spędził na terenie Generalnego Gubernatorstwa.

W końcu stycznia 1945 r. powrócił do Wielkopolski. W latach 1945-1946 był prezesem Rady Nadzorczej Zakładu Mleczarskiego „Conkordia” w Sroczynie, w powiecie gnieźnieńskim oraz sołtysiem gromady Głębokie. Następnie, od 1946 r. administrował majątkami Państwowymi Nieruchomości Ziemijskich położonych na Dolnym Śląsku w Siedliskach i Jaśkowicach. W latach 1947-1950 kierował rodzinną Fabryką Wyrobów Drzewnych w Poznaniu.

Od września 1945 r. studiował ekonomię na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego, następnie prawo, które ukończył w 1957 r. W marcu 1963 r. zdał egzamin magisterski. Tematem jego pracy magisterskiej powstałej w Katedrze Prawa Finansowego Wydziału Prawa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu były reformy skarbowe Stanisława Leszczyńskiego.

W latach 1950-1962 był dyrektorem do spraw inwestycji w Zjednoczeniu Budownictwa Przemysłowego w Poznaniu. Kolejnym jego miejscem pracy była Akademia Medyczna (AM) w Poznaniu, gdzie w latach 1962-1973 także był dyrektorem do spraw inwestycji.

Brał udział w budowie m. in. zakładowych bloków mieszkalnych Przedsiębiorstwa Instalacji Przemysłowych oraz biurowca, hal produkcyjnych i magazynowych tej firmy, a w okresie pracy w Akademii Medycznej kompleksu budynków Ośrodka Rehabilitacji AM, wielu budynków i obiektów zaplecza szpitali klinicznych AM, a także – w modernizacji obiektów należących do akademii.

Zainteresowania poza zawodowe Sławomira Leitgebra koncentrowały się na historii, genealogii, dziejach polskich rodzin szlacheckich i ziemiaństwa wielkopolskiego. Owocem jego genealogicznej pasji jest m. in. monografia wielkopolskiego rodu magnackiego *Potuliccy* (1990). Następnie ukazywały się dalsze pozycje: *Morawscy herbu Nałęcz: 600 lat dziejów rodziny* (1997), *Nowy almanach błękitny* (1993), *Poznańskie impresje* (1994), *O życiu towarzyskim w Wielkopolsce w XIX i XX wieku. Jak je pamiętam* (2001), *Dyskretny urok salonów: życie towarzyskie w międzywojennym Poznaniu* (2006).

Publikował prace w wydawnictwie seryjnym „Genealogia. Studia i Materiały Historyczne” jak również w „Gensie” - organie Towarzystwa Genealogiczno-Heraldycznego.

Jego artykuły i eseje dotyczące wielkopolskich rodzin ziemiańskich, ich obyczajów i życia towarzyskiego (szczególnie w okresie międzywojennym), a także dziejów i zabytków Poznania i Wielkopolski były drukowane od 1990 r. na łamach gazet i czasopism poznańskich: „Głosu Wielkopolskiego”, „Gazety Poznańskiej”, „Dziennika Poznańskiego”, w kwartalnikach „Kronika Miasta Poznania”, „Kronika Wielkopolski”, „Życie i Myśl”, w prasie lokalnej mniejszych miast Wielkopolski,

jak również w londyńskim „Dzienniku Polskim”. Opublikował życiorysy wybitnych postaci, m. in. w *Polskim słowniku biograficznym* i *Wielkopolskim Słowniku Biograficznym* (1981). Łącznie jest autorem około 900 opracowań, artykułów i esejów dotyczących dawnego Poznania oraz postaci historycznych i wielkopolskich rodów.

Prowadził także audycje radiowe w Radiu „Merkury” i Radiu „S” (pogadanki o znanych poznańskich osobistościach z dawnych lat, o dobrym wychowaniu).

Od 2008 r. był członkiem Wydziału II Historii i Nauk Społecznych Komisji Historycznej Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, jednym z założycieli Klubu Inteligencji Katolickiej w Poznaniu (w latach 1957-1969 był członkiem Komisji Rewizyjnej Klubu), członkiem-założycielem Oddziału Wielkopolskiego Polskiego Towarzystwa Ziemiańskiego (od 1990 r.), Stowarzyszenia Prasy Lokalnej RP w Poznaniu (od 1992 r.) i Fundacji im. Opalińskich. Członek honorowy Towarzystwa Genealogiczno-Heraldycznego w Poznaniu (od 1992 r.). Był również członkiem Sodalicji Mariańskiej.

Żonaty od 1951 r. z Teresą Marią Józefą Dzierżykraj-Morawską. Małżeństwo miało córkę i 2 synów.

Zmarł 13 lutego 2010 r. w Puszczykowie. Pochowany został na miejscowym cmentarzu w dniu 1 marca 2010 r.

Materiały po Sławomirze Leitgeberze zostały pozyskane w darze przez PAN Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu od autora spuścizny w latach 1970-1971 (ks. nabytków „B” nr 5, nr 8, nr 28). Spuścizna została uporządkowana i zinwentaryzowana przez Jarosława Matysiaka w 2015 r. Rozmiar zespołu wynosi 0,06 mb. Zawiera materiały z lat 1967-1973. Są to opracowania przedstawiające dzieje rodzin Leitgebrów, Morawskich, Plucińskich i Jabłkowskich.

W PAN Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu spuściznie nadano sygnaturę P.III-39. W Systemie Ewidencji Zasobu Archiwalnego SEZAM zespół otrzymał numer 39. Inwentarz liczy 4 jednostki archiwalne.

Źródła i bibliografia

1. Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Akta członków PTPN, teczką personalna Sławomira M. Leitgebra, sygn. XII-1.
2. *Leitgeber Sławomir Maria*, [W;] *Kto jest kim w Poznaniu*, pod red. M. Piotrowskiego, Poznań 1997, s. 349.
3. *Leitgeber Sławomir, Dzieje rodziny Leitgebrów od XVIII do XX wieku*, Poznań 2002.
4. M. Zaradniak, *Odszedł Sławomir Maria Leitgeber*, „Głos Wielkopolski” nr 48 z dnia 26 lutego 2010 r. s. 38.

INWENTARZ

1. *Leitgeberowie*
Opracowanie z poprawkami autorskim
1967, masz., sz., k. 270
2. *Morawscy herbu Nałęcz*
Opracowanie z poprawkami autorskimi
1967, rkp., masz., sz., k. 126
3. *Plucińscy*
Opracowanie
1969, masz., l., k. 51

4. *Jabłkowscy herbu Wczele*
Opracowanie z poprawkami autorskimi
1973, rkp., masz., sz., k. 133